

ORKATER EN THEATER NA DE DAM PRESENTEREN

MUZIEKTHEATERCOLLECTIEF KONVOOI

MET

WANNSEE – EEN HOORSPEL

Het gevaar van denken zonder ethiek

SCENE 1

A:

Laten we beginnen.
Heren, neem plaats alstublieft.

B:

Dank u.

A:

U hebt allen wat papieren gekregen.
Deze zijn voor u alleen.
Er mogen geen kopieën worden gemaakt.
Anderen mogen ze niet zien.
Ze mogen niet besproken worden.
Wat wij vandaag besluiten, moet geheim blijven.

Zoals u weet kunnen wij de Joden in Duitsland niet langer kwijt.
Eerst hebben we de Neurenbergwetten ontwikkeld - die hebben het
fundament gelegd voor een jodenvrije samenleving.
Hierdoor hebben we de Jood kunnen verbannen uit elk aspect van het
leven van het Duitse volk.
Wat ons nog rest, is zijn fysieke verwijdering van ons continent.

De omvang van dit probleem is enorm.
Met het verkrijgen van Polen hebben we er 2,5 miljoen Joden bij en zodra
we Rusland veroveren, zullen er nog eens 5 miljoen Joden bijkomen.
Het probleem is daarmee razendsnel groter geworden.

Wij hebben ons uiterste best gedaan, echt waar.
We hebben een krachtig emigratiebeleid nagestreefd, maar niemand
neemt ze aan.

Onze emigratieprogramma's zijn zelfs tegengewerkt.
Heren, ons wordt de afrekening met het wereldjodendom in de maag
gesplitst.

C:

Ik kan niet anders zeggen dan dat de verantwoordelijkheid hiervoor
duidelijk in het buitenland ligt. Waarom hebben ze de Joden niet
opgenomen toen er nog tijd was?

B:

Precies! Madagascar, dat had men toch kunnen accepteren? Internering
van het hele gezin met heel hun hebben en houden op een ver eiland -
wat is daar op tegen?
Maar natuurlijk, als de jood overal een vinger in de pap heeft...

A:

Dan moet hij zelf voor de gevolgen opdraaien.
Er moet dus opgeruimd worden.
Welnu. In juli, heeft Rijksmaarschalk Göring instructies gegeven.
U heeft daarvan een kopie. Ik citeer:

"In aanvulling op uw opdracht van 24 januari 1939 om het
Jodenvraagstuk in de vorm van emigratie of evacuering op te lossen op
een manier die recht doet aan het huidige tijdsgewricht, geef ik u hierbij
de opdracht om alle organisatorische en materiële voorbereidingen te
treffen voor een totale oplossing van het Jodenvraagstuk in het onder
Duitse invloed staande gebied in Europa. Voorzover het hierbij de
verantwoordelijkheden van andere centrale departementen betreft,
dienen zij mee te werken."

Dit zijn wij dus, mijne heren.

C:

Wat is er gebeurd sinds die instructie?

A:

Kort en bondig: we zijn vastgelopen in Rusland en de Amerikanen hebben
zich gemengd in de oorlog.

Beide gebeurtenissen zijn een verdere uitputting van ons leger, onze economie, onze mankracht en onze voedselvoorraad.
Bovendien zien we steeds meer problemen in het Oosten - voornamelijk in Polen. Getto's met joden en Bolsjewisten raken overvol, er breekt ziekte uit, er is te weinig voedsel, en we hebben te weinig mankracht om ze te controleren. Het is één grote puinhoop.
We kunnen de Joden niet meer opslaan.
Emigratie is voorbij.
De onvermijdelijke oplossing is dat wat wij hier aan deze tafel zullen bespreken.

C:
Over hoeveel joden hebben we het precies? Het is nogal een verantwoordelijkheid, die wij hier krijgen.

B:
U heeft een document gekregen. Daarin staat de overgebleven Joodse populatie per land in Europa genoteerd.

A:
Zoals vermeld: het emigratiebeleid moet stoppen.
Mijn voorstel: het beleid dat emigratie zal vervangen is evacuatie.

C:
Hoe verschilt dat van emigratie?
En evacuatie waarheen?

A:
Laten we daar later op terugkomen.

C:
Ik neem aan dat dat de Joden in leefbare omstandigheden worden vastgehouden.

A:
We komen daarop terug.

B:
Er zijn nog 132.000 Joden over in Duitsland.
In Oostenrijk 43.700.
In de Bezette Oostelijke gebieden 420.000.

Het Generaal-gouvernement: 2.284.000
Bialystok: 400.000
Moravie: 64.200
Estland: geen één!
In bezet Frankrijk 165.000
Frankrijk niet-bezet: 740.000

A:
Daar ligt dus nog een mooie taak.

B:
Holland: 140.000
Roemenië en Engeland.
U heeft de lijst.
In de USSR: 5.000.000.
Dat zijn dus 11 miljoen Joden in onze invloedssfeer.

A:
En dan zijn er nog de landen die Joodsheid niet raciaal definiëren,
slechts als een religieus gebruik, zoals Engeland en Amerika.
Er zouden dus, volgens onze raciale principes, nog vele extra ongetelde
Israëlieten kunnen zijn.
Wat ons nu dus te doen staat is keuzes maken over het gigantische aantal
Joden dat ons overspoelt.

B:
Mijn suggestie zou zijn om alles gezonde Joden, gescheiden op basis van
geslacht,
naar het Oosten te brengen om het daar te laten werken in de bouw.
De wegenbouw, bijvoorbeeld.

C:
Excuseert u mij, maar volgens mij is dat geen goed idee.
Ik lees hier een overzicht van de werkzaamheden van de 5 miljoen Russo-
Europese Joden:
10% landbouw.
15% stedelijke werkers.
20% handelslieden.
Bureaucraten: 24%
Dokters, schrijvers, journalisten, acteurs enzovoort: bijna 33%
Het bouwen van wegen?

75% van die 5 miljoen heeft nog nooit iets opgetild zwaarder dan een potlood.

A:
De meesten zullen het ook niet redden.
Uitgeschakeld door natuurlijke omstandigheden.

C:
En de leefbare omstandigheden die zijn beloofd?
Er worden sinds 1941 al Joden naar het Oosten geëvacueerd. Deze transporten, voornamelijk uit Berlijn, hebben de Rijkskanselarij in toenemende mate in verlegenheid gebracht.
Er kwamen geruchten uit het Oosten over de speciale behandelingen van deze geëvacueerde joden - deze geruchten hebben tot tientallen zelfmoorden geleid onder de joden die voor transport waren bestemd. De buitenlandse pers heeft die Berlijnse zelfmoorden niet over het hoofd gezien.
En er waren nog genoeg andere problemen, bijvoorbeeld de evacuatie van de joden met een buitenlands paspoort. Of het feit dat ook halfjoden uit gemengde huwelijken betrokken raken bij dit soort acties. Waarschijnlijk per ongeluk, maar toch.

A:
Dit zijn beginnersfouten.

C:
Die mogen uiteraard niet voorkomen.

A:
U heeft gelijk, de problematiek is gecompliceerd.
We moeten zo volledig mogelijk zijn.
We zullen Europa uit moeten kammen van Oost naar West.
Alle mogelijke middelen moeten hiervoor worden ingezet.

B:
Wacht even, we moeten eerst onze prioriteiten stellen. Zijn deze inspanningen belangrijker dan onze vechtende troepen aan het Oostfront? Ik denk bijvoorbeeld aan de bevoorradingsproblemen waarmee wij nu al kampen.

A:

Wat mij betreft zijn de maatregelen voor de eindoplossing even belangrijk als alle andere oorlogsinspanningen. Wij voeren tegelijkertijd een oorlog tegen de externe en de interne vijand.

Ons is gevraagd om Duitsland en heel Europa te verlossen van de Joodse wurggreep en ik geloof dat ons dat samen zal lukken. De opdracht is duidelijk: in heel Europa, van Lapland tot Libië, van Vladivostok tot Belfast: geen Joden. Niet één. Dat is ons mandaat.

SCENE 2

B:
Wat voorzien we nu in de rest van Europa?

A:
In Frankrijk zullen ze meewerken.
Ik zie geen problemen met de Balkan en Zuid- en Oost- Europa.

C:
Dat is mooi.

B:
En Noord-Europa?

C:
Ja, in Scandinavië voorzien we moeilijkheden.

A:
Ook als we daar meer troepen heen sturen?

B:
Welke troepen? Iedereen is nodig voor de Russische campagne.

C:
De problemen zijn ook niet per se op te lossen met meer troepen.

A:
Wat voor problemen worden er dan precies voorzien?

C:

Juridische problemen.

Vooral de procedure rondom internering verloopt moeizaam.

B:

Waarom?

C:

Er wordt geen heldere lijn getrokken binnen de wet- en regelgeving.

Daardoor is een chaotische situatie ontstaan en wordt er grondig gebruik en misbruik gemaakt van de heersende sentimenten.

A:

Wat maakt dat uit?

C:

Onze acties moeten gebaseerd zijn op de wet.

En die wet- en regelgeving moet binnen het hele rijk toepasbaar en uitvoerbaar zijn.

Alles wat we vooralsnog hebben gedaan, ontleen we aan de Neurenbergwetten.

Als wij heel Europa Jodenvrij willen maken, dan zullen we deze wetten moeten onderzoeken. Zeker met betrekking tot de problemen van het gemengde huwelijk en personen van gemengd bloed.

A:

Mijn excuses - maar kunt u dat toelichten?

C:

Nou, er moet bepaald worden wanneer iemand een Jood is. Dat moet wettelijk en aantoonbaar zijn. Vervolgens kan - gebaseerd op deze uitkomsten - bepaald worden wat de mogelijke vervolgstappen zijn waarvoor de desbetreffende jood in aanmerking komt.

A:

Laten we dan kort elke categorie en elke uitzondering onderzoeken.

Ik zou namelijk snel door willen naar het hoe. Onze voornaamste uitdaging vandaag is het vinden van een oplossing hoe de verwijdering van de Jood uit de gemeenschap en de economie plaats moet vinden.

B:

Verwijdering uit de economie?

A:

Ja.

B:

Ik weet niet of dat zo'n goed idee is.

C:

Maar laten we het daar dan straks over hebben. Eerst de Neurenbergwetten.

De huidige uitzondering houdt het volgende in: bij het huwelijk van gemengd ras, dat dus niet onder de Jodenmaatregelen valt, maakt men een onderscheid tussen huwelijken met en huwelijken zonder kinderen. Kinderloze gemengde huwelijken zijn alleen uitgezonderd als de man Ariër is.

Is hij Jood, dan zijn zij niet uitgezonderd.

We gaan er van uit dat de mannelijke bijdrage bepalend is voor de bloedkwaliteit van het nageslacht.

Als er wel kinderen zijn, is het huwelijk uitgezonderd als de kinderen niet Joods worden opgevoed.

Tot op heden zijn Halfjoden gelijkgesteld met Duitsers en daarmee uitgezonderd van Jodenmaatregelen.

A:

Dat moet veranderd worden. Uitzonderingen in de wet laten het toe dat er te veel Joden onder ons blijven.

Dit is ons toegestuurd door de Rijkskanselarij, ik citeer:

‘Ten eerste: behandeling van halfbloeden van de 1e graad. Halfbloeden van de eerste graad zijn met het oog op de eindoplossing van het Jodenvraagstuk gelijk te stellen met Joden.’

Joden van gemengd bloed

– zij hebben Joodse grootouders, ze zijn half-joods –
het zijn gewoon Joden.

Zij gaan.

Hun kinderen gaan.

C:

We hebben het hier over mannen en vrouwen die leven als Duitsers.

Ze belijden niet als Jood, ze gedragen zich niet als Jood.

Ze hebben slechts een bepaalde kwantiteit van bloed.

B:
De genetische Jood.

C:
Halfjoden gelijkstellen met Volbloedjoden...
We kunnen toch niet opeens ook de Halfjoden achterstellen?
Moeten ze dan na al die jaren alsnog een Jodenster op hun borst naaien?

A:
Ik ben van mening dat dit tussenras opgeruimd moet worden.
Het is in mijn ogen geenszins aanvaardbaar het als zodanig nog langer in leven te houden.
Het stelt de overheid voor steeds nieuwe problemen en daar hebben wij geen tijd meer voor.
We zullen alle gevallen opnieuw onderzoeken en de vrijstellingen wellicht intrekken.
En wie een vrijstelling wil, kan maar beter een uitzonderlijke staat van dienst hebben.
Niet het excuus van een Duitse ouder.

C:
En wat zouden de uitzonderingen dan kunnen zijn?
Iedereen kent wel een 'fatsoenlijke jood'.

A:
Als er al fatsoenlijke joden zijn, dan zijn ze voordat ze fatsoenlijk zijn eerst altijd nog een jood.

B:
Wat denken jullie van sterilisatie?
Geen kinderen meer en uiteindelijk geen gemengd bloed meer.
Ze zullen zich natuurlijk niet makkelijk laten, onderwerpen aan sterilisatie.

heeft verwijderd: laat

A:
Waarom niet? Ze hebben hun lul toch ook al laten kortwieken.

B:
Is het een idee dat we hen zelf de keuze laten?
Of je raakt je vermogen om je voort te planten kwijt, of je wordt geëvacueerd.

Wat betreft personen van gemengd bloed van de tweede graad; zij die geboren zijn aan een half-Jood en een Duitser zijn dus kwart-Jood, oftewel driekwart-Duitser, dus een Duitser.
Maar als beide ouders gemengd bloed hebben, is het kind Joods.
En, wat mij betreft, als het kind er Joods uitziet of Joods klinkt, al is het maar met een kwart Joods bloed...
Als dat bloed zagezegd dominant is...

A:

Dan is het een Jood.

Bovendien, als een persoon van gemengd bloed een strafblad heeft, kortom, als hij zich gedraagt als een Jood, dient hij ook zó behandeld te worden.

En als een tweedegraads gemengd een Duitser trouwt, zullen ze worden geëvacueerd, geen dispensatie.

C:

Wacht even, dit gaat te snel.

De huwelijkswetten zijn erg complex.

Je hebt in gemengde huwelijken nu eenmaal te maken met Duitse familie.

Altijd.

En zij hebben een belang bij het lot van het koppel en van eventuele kinderen uit het huwelijk.

A:

Dit is mijn voorstel:

Bij huwelijken tussen gemengd bloed van de eerste graad en Duitsers zal de Halfjood, afhankelijk van de reactie aan de Duitse kant, worden geëvacueerd.

Hetzelfde geldt voor volbloedjoden getrouwd met Duitsers.

C:

En de kinderen dan?

A:

Als de regels ze classificeren als Jood zullen ze met de Joodse ouder meegaan; evacuatie of het getto, afhankelijk per individueel geval.

C:

Wat bedoelt u met per individueel geval?

A:

Dat kan later.

Als ze geëvacueerd zijn als Duits, dan wordt het kind en de Joodse ouder gespaard.

Eerstegraads gemengd getrouwd met eerstegraads gemengd: evacuatie.

Hun kinderen: evacuatie.

En eerstegraads gemengd getrouwd met tweedegraads gemengd ook.

B:

Excuus, maar ik heb het idee dat er al heel veel Joden zijn geëvacueerd in de bossen van Riga. Ik kreeg foto's onder ogen van massa-executies en een document dat sprak van 20.000 lichamen. Is dat evacuatie? Toen ze vielen zijn ze toen geëvacueerd?

Misschien is het handig om te weten wat woorden betekenen.

A:

Wat mij betreft zijn ze geëvacueerd.

C:

Wat? Maar... zonder legaal raamwerk? In wiens jurisdictie? Massa-executies zonder vorm van proces, in naam van het Rijk? Dat is ongehoord! Je kunt niet zomaar wetteloos mensen afknallen!

A:

We hebben het hier over Bolsjewistische volbloed Joden.

En vindt u zich alstublieft niet op, ik ben het volkomen met u eens. De huidige gang van zaken is onacceptabel en past niet binnen onze wetgeving, noch binnen onze wensen.

C:

Deze gang van zaken is mij persoonlijk door de Fuhrer ontkend.

A:

En hij zal dat blijven ontkennen. Voor deze situatie moet zo snel mogelijk een controleerbaar, uitvoerbaar mechanisme worden opgesteld. Daar zijn we nu dan ook mee bezig.

En ja, het is inderdaad belangrijk om te weten wat woorden betekenen. Zeker als onze geschiedenis over 1000 jaar in die woorden geschreven staat.

B:
Wie voelt er wat voor een kleine pauze?

A:
Dat lijkt me een erg goed idee. Graag.

C:
Nee, wacht even.
Ik vind het plan onwerkbaar.
Het heeft jaren gekost om de raciale huwelijkswetten te codificeren,
en dat vervangen we nu door een klunzig aftreksel.
Er zijn grenzen.
Elke nieuwe wet... die de naam waardig is,
Beperkt net zo goed de uitvoerders van de wet als zijn onderdanen.

B:
Ik heb een voorstel.
Eén voorstel dat we allemaal kunnen accepteren.
Misschien helpt dat.
Uw voorstel is om alle halfgemengden te elimineren.

A:
Evacueren.

B:
Excuus. Evacueren.
Dat is een flinke afwijking van de huidige wet.
Zou het niet beter zijn hen de keus te geven waar we het over hadden.
Of sterilisatie of evacuatie.
Is dat meer in de geest van de Neurenbergwetten?

C:
Nee. Het spijt me, maar nee.
Sterilisatie is veelbelovend.
Maar deze poging om heldere gedefinieerde wetten te vervangen,
zodat we al deze subjectieve evaluaties op kunnen leggen is...
Is hetzelfde als ad hoc wetgeving.
We maken onszelf afhankelijk van subjectieve evaluaties: of iemand er
Joods uitziet of een Joodse persoonlijkheid heeft of wat dan ook; het is
afhankelijk van interpretatie, variatie en nota bene van de beweringen
van de verdomde Jood zelf.

En wat doet dit?

Het ondermijnt de Neurenbergwetten.

En het bestendigt disrespect voor de wet.

A:

Ik ben van mening dat onze voorstellen wel degelijk...

C:

En daarnaast: iedere Halfjood heeft een volbloed-arische stamboom, met
wijdvertakte familierelaties.

Vriendschapsrelaties in kringen met Duits bloed.

Honderdduizenden zouden erbij betrokken raken.

En met iedere Halfjood gaat toch ook voor de helft Duits bloed verloren.

Nee, met alle respect en in alle eerlijkheid: het maakt alles onduidelijk.

Ik reageer alleen maar op de bureaucratische ramp die ons te wachten
staat.

De oplossing is simpel:

Steriliseer ze allemaal.

We noemen het 'Medische resocialisatie' of wat dan ook.

B:

Het is mogelijk.

A:

Onvrijwillig bedoelt u?

B:

Ja. Elke Jood, welkegraads dan ook, getrouwd met wie dan ook, gemengd
bloed op wat voor manier dan ook, welke functie ze ook bekleden. We
steriliseren ze allemaal.

Mij bevalt het. Dan blijven ze beschikbaar als werkkracht.

A:

En dan hoeven ze niet geëvacueerd te worden?

C:

Het voortbestaan van de Jood wordt een halt toegeroepen -

B:

en het Duitse ras is veilig.

C:
Een Jodenvrije toekomst.

B:
En, om even wat perspectief te bieden:
Sterilisatie wordt al onderzocht bij verstandelijk gehandicapten.

A:
Wat moet ik me daarbij voorstellen?

B:
Door middel van röntgenstraling bijvoorbeeld, of injecties in de baarmoeder.
Een dokter aan het Biologische Instituut in Dresden behaalt momenteel veelbelovende resultaten met een simpele injectie.
Eén spuit en je kunt geen kinderen meer krijgen.
Ik heb hier de cijfers, niet exact helaas.
Tussen 1933 en 1936 ongeveer 169.000...
Inmiddels mogelijk 300.000.

En het fraaie is dat ze kunnen blijven werken.
Dat zien we namelijk over het hoofd.
Er is een groeiende behoefte aan arbeidskracht.
De economie moet kunnen blijven draaien.
En het leger heeft misschien mannen nodig, maar de fabrieken net zo goed.
Daarom heeft sterilisatie mijn voorkeur.
Zo behouden we onze gevangenen arbeiders.

A:
Ik denk niet dat het Volk een generatie wil wachten voordat het probleem is opgelost.

B:
Duizenden Joden werken in de wapenindustrie.
In de bouw.
Meer dan 10.000 in de metaalindustrie.
In Berlijn, waar 19.000 Joden werken – en dat is dus alleen Berlijn – worden onze productiedoelen niet gehaald. Nu al niet. En het is oorlog!
Hier moet beter over nagedacht worden.

A:
Het behalen van onze productiedoelen en deportatie zijn verschillende zaken.

C:
Maar ze hebben met elkaar te maken.

A:
Luister, ze moeten gewoon weg.
Zo snel mogelijk.

B:
Er is een tekort aan arbeiders. In het Rijk en in de Bezette Gebieden.
Daar bestaat toch geen twijfel over?

A:
Dit is niet logisch. We gaan ze niet steriliseren en wachten tot ze uitsterven.

B:
Wie zijn dan vrijgesteld voor arbeid?

A:
Kijk dat is iets waar we over na kunnen denken.

B:
Ik heb wat berekeningen gedaan.
De ware grootte van onze arbeidskracht is nu al een miljoen man minder dan de cijfers zeggen.

A:
De economische overwegingen zijn niet de enige overwegingen.

B:
Ik zeg niet dat ze dat zijn, maar kent u de cijfers?

A:
Met alle respect, mag ik zeggen 'Rot op met je cijfers'?

Stilte

A:

Heren, we mogen niet vergeten waarom we hier zijn.
We gaan een betere wereld tegemoet. Een vredige wereld. De triomf van de Duitse cultuur.
Dat is waar we voor werken.
Laten we even pauze houden.

- Muziek -
SCENE 3

C:

Mag ik nog één ding zeggen?
Met het oog op het handhaven van een wettige samenleving?
Wat gaan we dan zeggen wanneer we de wet breken door een getrouwde Jood te evacueren?
Stel je even voor: De joden worden afgevoerd.
De Duitse echtgenoten erven het kapitaal van hun joodse partners
Ze gaan naar de rechtbank, en verzoeken om een akte van overlijden
Wat zal er gebeuren met deze geheime moorden?
Het maakt niet uit hoe je ze noemt:
het geheim is geen geheim meer.
En misschien niet door een erfenis,
Misschien juist door scheiding, of door te hertrouwen.
Het rijk wordt verantwoordelijk voor een scheidingssysteem om al deze huwelijken te ontbinden.
De rechtbank zal 24 uur per dag bezig zijn met echtscheidingen.
Deze procesvoering zal tientallen jaren duren.

A:

Ik heb geen sympathie voor Duitsers die het bed delen met Joden.
Wat is het probleem precies?
Het hoogste doel van onze regering en onze partij is om Duitsland Jodenvrij te krijgen,
En jij wil ze laten blijven?
Om ze vrij te laten opereren?

C:

Ze zijn niet vrij.
De wet beperkt ze, het isoleert ze.

A:

Ik krijg bijna het idee dat je ze een warm hart toedraagt.

C:

Wie - de Joden?

Geweldig.

Het discours, ook de stelling die de partij inneemt,

Is hoe inferieur ze zijn.

Een soort ondersoort.

en ik zal blijven zeggen dat niet waar is!

Ze zijn onwaarschijnlijk handig

En intelligent

Mijn aanklachten tegen de joden zijn sterker

omdat ze gebaseerd zijn op de realiteit

Ze zijn arrogant, zelfingenomen, berekenend en wijzen Christus af.

Ik zal ze nooit Duits bloed laten vervuilen.

Als we omgaan met de realiteit van de jood zal de wereld ons toejuichen.

Behandel ze als demonen, het kwaad, onmenselijke fantasieën

en de wereld zal terecht van ons walgen.

Als je ze wetteloos afslacht, worden ze martelaren

en dat zal hún overwinning zijn.

Sterilisatie zorgt ervoor dat ze wel een onderdeel blijven van onze soort,

maar nooit meer een onderdeel zijn van ons ras!

Ze verdwijnen snel genoeg.

En we zullen gehandeld hebben ter bescherming van ons ras en onze
soort en in

overeenstemming met de wet.

stilte

A:

Ik wil u eraan herinneren dat onze doelen door de Fuhrer zelf zijn
geformuleerd.

Het is onze taak om zijn visie om te zetten in realiteit.

En ik zal niet toestaan dat administratieve formaliteiten dit vertragen.

Het 'hoe' en het 'wanneer' kunnen we tot op zekere hoogte bevragen.

Bij het 'indien' kan dat niet.

Ik zou het nu graag hebben over de methode.

Maar misschien eerst een korte pauze.

SCENE 4

B:
Wat wordt er nu precies besproken?
Een wet die alle huwelijken tussen gemengde joden en Duitsers ontbindt?

A:
Waarom niet?
Rechters passen zich wel aan.

C:
Daar gaat het niet om.

A:
Jij bent te rechtlijnig. Je weet donders goed dat de rechters alleen maar blij zullen zijn om van het probleem af te zijn.

C:
Ik probeer ons te wijzen op het feit dat we nu elke jood en niet-jood door dezelfde gehaktmolen halen. Als dat het plan is - dan is mijn verzoek dat we daar een legaal raamwerk voor ontwerpen.

A:
Laten we het gewoon doen. Als we er een paar stappen voor over moeten slaan, het zij zo.

C:
"Een paar stappen overslaan!"

A:
Waar gehakt wordt, vallen spaanders.

C:
Jij beaamt hier terloops de vernietiging van onze legale waardigheid.

A:
Jij wil een wet, en die komt er ook, maar niet nu!
We hebben nog ontzettend veel te doen dus laten we alsjeblieft doorgaan.

B:

Trouwens, we zullen dit moeten uitwerken met de katholieke kerk als het Rijk zoveel burgers tot echtscheiding dwingt. Daar gaan de priesters zich niet comfortabel bij voelen, laat staan het Vaticaan.

A:
Het Vaticaan koestert geen liefde voor de Jood. Waarom zouden zij ingrijpen?

C:
De juridische problemen wegen zwaarder dan de ideologische voldoening op korte termijn.

B:
Militaire noodzaak komt op de eerste plaats toch? Of zit ik fout?

C:
We zijn meer dan een natie van legers.

B:
Dat hoop ik.

A:
Laten we in ieder geval niet blijven hangen bij Duitsers die van Joden houden.
Laten we een stap terug doen en proberen niet in dit soort details te vervallen.

B:
Kijk - dat is wijsheid.

C:
Mijn voorkeur gaat nog altijd uit naar sterilisatie.

A:
Röntgenstraling, injecties, waarom hebben we het nog steeds over theoretische oplossingen? Goethe zei dat theorieën grijs zijn, maar dat het leven groen is.
Wees realistisch. Ik sta erop, zoals ik eerder al zei, dat de beste manier de snelste manier is. Vaag ze weg van ons land, beter nog, van onze planeet.

B

Als de gezonde arbeidskrachten maar worden gespaard.

A:

Ik zou niet op al te veel gezonde Joodse arbeidskracht rekenen. Verdomd weinig van hen zijn geschikt voor wat voor arbeid dan ook. En over praktische problemen gesproken: de ghetto's zijn nu al overvol. Er is geen eten voor ze. De stank van hun ziektes stopt niet bij de muren. Het zijn er te veel. We hebben geen ruimte meer om ze kwijt te kunnen. We kunnen ze niet doodschieten en we kunnen ze niet gebruiken.

Dus, wat is jullie suggestie?

Stilte

A:

We draaien er omheen. Ik zal het nog één keer helder stellen: er moet worden opgeruimd.

Dat heeft niet alleen ideologisch gezien de prioriteit, maar vooral ook logistiek.

Eens?

B:

Ja, eens.

C:

Wacht even. Wat stelt u nou precies voor?

A:

Nou daar wil ik het dus zo graag over hebben: de methode.

We kunnen geen 11 miljoen joden doodschieten dus die –

C:

Waarom niet?

Waarom kan je ze niet doodschieten?

Misschien ben ik verkeerd begrepen – van mij mogen ze best een kogel krijgen als er dus maar een wet aan ten grondslag ligt.

A:

Het is een militaire kwestie. Na verloop van tijd creëert het uitvoeren van massa executies mentale problemen. Voor onze soldaten is het verschrikkelijk om te doen, zeker als het Duitse Joden betreft. Er zijn vrouwen en kinderen bij en onze soldaten hebben zo hun eergevoel. Het is slecht voor de moraal. En het is geen fraai gezicht, ik heb het zelf gezien. Echt, een massa executie laat een nare smaak achter.

C:
Het is toch hun werk?

A:
Nee. Elf miljoen, zelfs al was het de helft, laten executeren in kleine groepen? Dat is idioot.

B:
Inefficiënt gebruik van tijd, troepen, kogels.

A:
En massa executies zijn moeilijk geheim te houden.
Daarom, en dit heb ik al aangekaart in het begin, zijn we op zoek naar een snellere - maar ook schonere - methode. Argwaan en paniek moeten kosten wat kost vermeden worden.

B:
Hoe denken jullie over het gebruik van gas?
Daar hebben we al onderzoek naar gedaan.
Wacht, volgens mij heb ik hier ergens de cijfers.

A:
U doelt op het desinfectie-programma?

C:
Pardon?

B:
Ja, dat lijkt me goedkoper en het is veel minder publiekelijk.
Ik weet alleen niet op welke schaal-

C:
Ik volg het niet.
Gas? Desinfectie-programma?

A:
Het desinfectieprogramma is onder andere toegepast op psychiatrische patiënten.

B:
Ja, ik heb het hier!
Dit gaat allemaal nog over injecties, ah hier: koolstofmonoxide.
Koolstof-monoxide, kleurloos, geurloos, veelbelovende resultaten, efficiënter dan een injectie volgens dit rapport.

C:
Wacht even. Wat is dit voor rapport?

B:
Dit is allemaal onderdeel van het euthanasieprogramma.
Daarin worden momenteel meerdere methodes ontwikkeld waarmee de problemen van individuen met een belast bestaan geholpen kunnen worden.

C:
Genadedoding.

C:
Deze rapporten ken ik niet. Kunt u me bijpraten?

B:
Er lopen sinds een aantal jaar experimenten met gifgas.
In de psychiatrische kliniek van Brandenburg is een ruimte ontworpen, luchtdicht natuurlijk, waar subjecten worden binnengebracht, de ruimte wordt afgesloten en vervolgens wordt er koolstofmonoxide naar binnen gepompt. En wat het doet is- wacht ik heb hier de cijfers.
In de eerste zes maanden van 1940 werden er 8.765 personen vergast.
In mei 1940 is dit programma uitgebreid naar Hartheim en Sonnenstein.
Tegen het einde van 1940, een totaal van 26,459.
Eind augustus afgelopen jaar, nog eens 35,049.
In totaal zijn er op deze manier 70.273 personen vergast.
Dit programma is op 1 september beëindigd.

A:

Ik ken deze rapporten ja. Na het beëindigen van dit programma zijn er een aantal mobiele gaskamers gebouwd om de onderzoeken voort te zetten. In vrachtwagens, als ik mij goed herinner.

B:

Klopt. Sinds afgelopen zomer.

Het gaat om grote vrachtwagens met een gesloten cabine erachter. De motoren blijven lopen en de uitstoot wordt teruggeblazen in de cabine. Als we dit zouden willen toepassen, zou het aantal wagens flink opgeschroefd moeten worden. Want in elke cabine passen er ongeveer veertig tot zestig per keer. Op het moment zijn er maar drie van in gebruik.

C:

Is het zeker dat dit werkt?

B:

De cijfers hebben laten zien dat het werkt. De enige kanttekening is dat het relatief lang duurt. Aan de andere kant: hoe meer je erin stopt, hoe sneller het werkt natuurlijk. En het... het gas, wat het doet is, het gas maakt ze roze. De lichamen komen er roze uit.

A:

Roze?

C:

De joden gaan er rood in en komen er roze uit. Dat is vooruitgang.

A:

Dit stemt hoopvol. We hebben goede ervaringen met het gebruik van gas, en kunnen op deze manier op een veel grotere schaal opereren zonder onze manschappen te belasten. Ik vind het een heel geschikte optie.

SCENE 5

A:

Waar waren we gebleven?

C:
De mobiele gaskamers.

B:
Ja... Laten we nog even teruggaan naar het type gas. Koolstofmonoxide heeft behoorlijk wat neveneffecten.
En duurt lang.

A:
Hoe lang?

B:
Cyanide daarentegen werkt een stuk sneller. Daar wordt ook mee getest, het type Zyklon B van IG Farben-

C:
En elektrocutie? Dat is effectief en geruisloos.

B:
Laten we uitgaan van de vrachtwagens.
Een volle cabine, dus 60 per keer, duurt ongeveer een uur. Alles inclusief. Dus het binnenbrengen van de inhoud, de machine laten draaien, de inhoud eruit halen, de boel schoonmaken... op een 24uurs schema zijn dat er 1,440. Stel dat je er twintig in gebruik neemt, dan zijn het er 28,800 op een dag, dat zijn er meer dan 10 miljoen in een jaar.
Ik weet echter niet of het mogelijk is om zo consistent te opereren op die schaal.

C:
Ik heb er toch mijn twijfels bij. Een vrachtwagen ergens in een bos, met rijen Joden die geduldig afwachten? Dat krijg je nooit gestructureerd.

B:
Ze zijn mobiel, je kan ze opstellen waar je wilt.

C:
Het gaat me vooral om het bewaren van de rust. Idealiter hebben de subjecten niet door wat hen overkomt - zo voorkom je ongeregelheden.

A:
60 per uur is te weinig.

We moeten groter denken. Deze vrachtwagens zijn een goede korte termijn oplossing, maar ik denk niet dat het opruimen mobiel plaats moet vinden.

Wat doe je met de resten bijvoorbeeld? Je krijgt straks bergen overschot in ieder district van het Rijk.

C:

We moeten dit centraliseren. Dat is de enige manier om de gang van zaken te kunnen controleren.

A:

Daarvoor zouden we de werkkampen kunnen gebruiken.

In Polen hebben we een aantal strafkampen gebouwd, waar gevangene Poolse Joden en Bolsjewisten veroordeeld zijn tot dwangarbeid. Belzec bijvoorbeeld, of Treblinka. Deze kampen zouden we kunnen uitbreiden.

B:

En zijn deze locaties goed te bereiken?

A:

De meeste wel. Het spoor ligt er al.

C:

Het klinkt een stuk functioneler dan de mobiele gaskamers.

A:

En Reichsführer Himmler heeft me onlangs nog gewezen op een kamp in Opper-Silesie. Erg geïsoleerd, dicht bij het spoor en alle ruimte om uit te breiden.

B:

We hebben toch niet de mankracht om overal nieuwe kampen te bouwen.

A:

Zoveel hoeven het er niet te zijn. Vijf grote kampen is efficiënter dan vijftig kleine.

C:

En stel nou dat we hier de joodse arbeid inzetten?

De joden krijgen de stenen en bouwen de kamers zelf.

Wij zullen alleen wat mankracht kwijt zijn aan toezicht.

A:

Dat idee bevalt me. Met pak 'm beet tachtig Joden zou je zo'n kamp kunnen bouwen.

Die moeten erna direct geëvacueerd.

C:

Vanzelfsprekend. We moeten koste wat het kost de rust bewaren.

B:

Hoe heet dat nieuwe kamp?

A:

Auschwitz.

Dit zouden we tot een hoofdcentrum kunnen ontwikkelen.

B:

Goed, zeg dat we uitgaan van Auschwitz.

We laten nieuwe barakken bouwen, we zetten de Joden op de trein, en dan? Hoe groot kan dit kamp worden?

A:

Zo groot als nodig is.

C:

God, ik kan me gewoon geen evacuatieproces op deze schaal voorstellen!

B:

Kunnen we de aanvoer consistent houden?

A:

Wel als de evacuatie direct plaatsvindt. Daar zullen we voor moeten zorgen.

B:

De logistiek wordt in ieder geval een puzzel die zijn weerga niet kent.

C:

Zeker, maar dat kunnen we coördineren. Zoals al eerder is gezegd, ieder departement dient mee te werken.

B:

Goed, zeg dat we die gaskamers bouwen en we nemen als referentie de kennis en cijfers uit de rapporten van het desinfectie-programma –

Als we de aanvoer consistent kunnen houden en als iedereen weet wat hij moet doen en als – laten we de testresultaten van cyanide pakken – dan – eens even kijken –

Stilte

Als alles optimaal werkt, zou je er in theorie 2.500 kunnen verwerken.

A:

Per dag.

B:

Nee, niet per dag. Per uur.

A:

2.500 per uur?

C:

2.500?

B:

Deze berekening is slechts een schets natuurlijk. Maar 2.500 is haalbaar denk ik. Mits het proces organisatorisch strak verloopt.

A:

Deze getallen klinken een stuk beter.

C:

2,500 per uur?

B:

Op 24 uur per dag, is dat 60,000. Dat is 21,9 miljoen joden per jaar...

A:

Als er al zoveel zouden zijn.

B:

Juist.

C:

Maar dit - deze schaal is - 21,9 miljoen per jaar, dat is - dat is -
Alleen al de afvoer lijkt me een onoverkomelijk bezwaar.

A:

Daar moeten middelen voor zijn. In Belzec is al een gat.

C:

Voor 2.500 lichamen per uur?

B:

Dode lichamen zwellen op. Die komen weer boven en dat is een
onaangenaam gezicht.

Ik zit eerder te denken aan een verbrandingsproces. Industriële
gasovens, bijvoorbeeld. Dan blijft er nauwelijks wat van over.

A:

Behalve het goud van hun tanden misschien.

C:

60,000 joden, iedere dag, gaan in rook op...

B:

En de treinen kunnen op de terugweg gevuld worden met producten uit
de werkkampen.

C:

Een soort... lopende band.

B:

Nogmaals, het is ambitieus. Als logistieke opgave is het
duizelingwekkend.

A:

We zullen al onze krachten moeten bundelen. Eenheden, ministeries, het
leger, hulp van lokale besturen. Iedereen zal moeten bijdragen. Het werkt
alleen als de machinerie optimaal blijft draaien.

B:

Inderdaad. Daar moet een ontwerp voor komen.

De één zet ze op de trein, de ander zorgt dat de trein blijft rijden -

A:

En de geschiedenis zal ons eren om het feit dat wij de wil en de visie hebben gehad om het menselijk ras tot hogere zuiverheid te brengen in een tijd zo kort dat Charles Darwin er van versteld zou staan.

C:

Ik wil nog één ding zeggen...

Als we een evacuatieproces gaan uitvoeren op deze schaal, dan is geheimhouding essentieel. 60,000 joden per dag... dat moet je in de hand kunnen houden. Ze mogen niet weten wat hen te wachten staat, het liefst niet tot het laatste moment.

B:

Het zijn werkkampen. We zetten ze aan het werk.

C:

Zoiets. We moeten hier over nadenken. Het zal op een bepaalde manier... aangekleed moeten worden.

A:

U heeft helemaal gelijk.

Heren - zullen we deze vergadering tot een einde brengen?

C:

Het enige dat we hebben uitgesteld is de vraag wanneer de gemengden worden aangemerkt als volledig Duits of volledig Joods.

Die lijn zal getrokken moeten worden.

A:

Daar worden we het nog over eens. We proberen de wet niet te herschrijven, maar we doen een beroep op het principe van de Führer. Zijn woord staat immers boven elke geschreven wet.

B:

Absoluut.

A:

Zijn er verder nog geschillen die we moeten oplossen? Onduidelijkheden over wat we hebben afgesproken?

B:

Nou we bespreken het noodzakelijke en we brengen het op de meest praktische manier tot stand. Ik ben daar erg content mee. En ook met de plannen, ik kan niet wachten om ze uit te werken, dus reken vooral op mijn steun.

C:

Er valt nog veel te doen, maar ik heb alle vertrouwen.
Er zijn aantekeningen gemaakt - ik zal zorgen voor een discreet verslag.

A:

Dat zal alleen getoond mogen worden aan superieuren. Mocht u verder nog iets te binnen schieten, of als u nog op- of aanmerkingen heeft, schroom dan niet om contact op te nemen.

Goed. We hebben de eindoplossing geformuleerd heren, gefeliciteerd!
Ik dank u hartelijk.